

Motion till riksdagen 2019/20:406

av **Solveig Zander (C)**

Förhindra nyttjande av tobak

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstifta om en tobaksfri skoltid (för alla) och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda tobaksreklam och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att höja tobaksskatten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I år är det 40 år sedan Non smoking generation bildades och det betyder 40 år av tobaksförebyggande idogt arbete. Trots det är målet inte nått utan kampen och insatserna för att uppnå visionen om ett tobaksfritt samhälle och en rökfri generations måste fortsätta. Tobaksindustrin hittar ständigt på nya sätt att locka ungdomar in i ett nikotinberoende, många gånger ett livslångt beroende. Till alla som oförtrutet jobbar vidare med att motverka tobaksindustrins propaganda måste vi rikta ett stort tack.

Vid årets undersökning, som Non smoking generation genomfört, framkommer att det är grupptricket, kompisars bruk och en stark önskan att vara lika med alla andra som är främsta anledningar till att börja röka. Även om anledningarna är olika till varför man börjar nyttja tobak så är det ingen som valt att bli nikotinist och beroende. Det är var tredje elev på gymnasiet som använder något slag av tobak. I undersökningen framgår att majoriteten debuterar redan vid 13–16 års ålder. Det gäller både cigaretter, e-cigaretter och snus. Risken är stor att de fastnar i beroende och vi får aldrig ge upp kampen mot tobaken. Förutom att det är dyrt så är det också livsfarligt.

I Non generations undersökning hösten 2018 svarade 92 procent av respondenterna att de hade fått argument för att avstå tobak, när de lyssnat på föreläsningsturnén som åkte runt i landet. Alla vuxna har ett ansvar att påverka ungdomar att aldrig börja röka samtidigt som vi ska medverka till att de som nyttjar ska sluta. Det är därför viktigt att

vi pratar mer om rökningens skadeverkningar på en hållbar miljö för det är något som ungdomar bryr sig om och anser viktigt.

Helt klart vet vi att föräldrar och vuxnas inställning till att avstå tobak är viktigt. I ovan nämnda undersökning säger 35 procent av de unga att bristande stöd från föräldrar och andra vuxna är en orsak till att börja röka. 31 procent svarar att föräldrars inställning eller krav kan vara ett skäl att avstå tobak.

Skolan kan också vara en viktig faktor för att motverka nyttjande av tobak. I Norge har andelen daglig rökande unga minskat från 11 % till 0,4 % sedan man infört tobaksfri skoltid. Vi behöver lagstiftning om det i Sverige också. Ingen i skolan, gäller alla vuxna, får inte röka där. Dessutom behövs totalförbud mot tobaksreklam och det ska gälla alla former av tobaksprodukter.

A Non Smoking Generation föreslår en rejäl höjning av tobaksskatten och jag håller verkligen med. De föreslår också ett införande av en hållbarhetsskatt på tobak. Intäkterna från den skatten kan bl a användas till tobaksförebyggande projekt och utbildning. Pris och kostnader påverkar alltid människors beteende, speciellt ungdomars.

Här kan samhället, regeringen, göra skillnad och en stor insats och rädda kommande generationer från att börja nyttja tobak.

Solveig Zander (C)